

NIEPOMIERNY (16) ai

Zawsze w pisowni łącznej.

Oba e oraz o prawdopodobnie jasne (tuk w nie-, po- oraz mierny).

sg f A niepomierną (2). ◇ I niepomierną (1). ◇ n N niepomiern(e) (3). ◇ A niepomiern(e) (1). ◇ I niepomiernym (2). ◇ pl N subst niepomiern(e) (5). ◇ D niepomiernym (2). ◇ [L niepomiernych.]

Sł stp brak, Cn s.v. niemierny, Linde XVIII w.; poza tym XVII w. w innym znaczeniu.

1. Większy niż zwykle, wielki, ogromny, nieznający miary, granic; immoderatus, indispensatus Cn (16) : *RejWiz* 16v marg, Cc7v; ielli niełáfká ták wiele łódkie⁸⁰ dáć im mogłá/ cóż łáfká? wierzę iż im mułiáłá dopiro/ thák niepomierną przynosić rofkofz/ iákiedy nikt śnadź wypowiedziećby nie vmiáł. *GórnDworz* C5; ábowiem śiákróć poddánych bogáctwá niepomiern(e)/ pánłthwá/ kłięłtwá/ Krolełthwá/ y Monárchie gubiá. *GórnDworz* Hh7v, Bb5v, Dd3v; Trzecia á łłufzna przyczyná do łákomłtwá y do złęgo żywotá/ niepomiern(e) pijańłtwo. *RejZwierc* A6v; wypóćże s łiebie ony pirwłże á zámotáne łpráwy łwoie/ á záułtydáwłzy łie zá nie/ ielli iákie niepomiern(e) byłły *RejZwierc* 162, 36v, 61, 136v; *WerGośc kt*, 207.

W połączeniu szeregowym (1): á na thoż łie tho ma vđáć nędzne/ niepomiern(e)/ á niepobożne łákomłtwo łwoie? *RejZwierc* 69v.

W charakterystycznych połączeniach: niepomiern(-y, -e) biesiada (2), bogactwo, chowanie, łákomłstwo, miłóść (2), moczygęba (2), pijańłstwo (2), poswarki, rozkosz, sprawy.

Wyrażenia: »niepomiern(e) jadłó« = obżarstwo (1): iż żywot náłz niepomiernym iadłem y pićiem bywa vmmieyłzon. *WerGośc* 263.

»niepomiern(e) picie, używanie wina« (1:1): gdyż tym obżyrcom á pijánicom ták łie bárzo podobáią mieyłcá piłmá łwiętego/ ktoremi iákoby łie zálecać miáłó/ według łch mniłmáńiá/ niepomiern(e) vżywáńie winá *RejPosWstaw* 44; *WerGośc* 263.

2. [Niewymierzony: W tej wsi kmieci osiadłlych 8 na rolach niewielkich a niepomiernych. *LustrKrac* I 105; *LustrSand* 30.]

Synonimy: 1. nieporównany, nieporządný, nieumiarkowany.

Cf [NIEPOMIERZONY], POMIERNY